

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

1.

Ved lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand (bistandsloven) § 139, stk. 2, nr. 2, ophæves med virkning fra den 1. april 1976 lov nr. 119 af 15. marts 1939 om mødrehjælpinstitutioner. Som en følge heraf er det påkrævet at tage stilling til den fremtidige løsning af de opgaver i forbindelse med undersøgelse og godkendelse i adoptionssager, som hidtil har påhvilet mødrehjælpen. Det samme gælder som følge af børne- og ungdomsværnenes nedlæggelse den kompetence til at foretage undersøgelse og godkendelse af adoptanter, som hidtil har været tillagt direktoratet for Københavns børne- og ungdomsværn.

Kompetencen til at godkende adoptanter foreslås henlagt til særlige samråd ved de amtskommunale socialcentre (i København ved magistraten og på Frederiksberg ved det sociale udvalg) med rekurs til et centralt adoptionsnævn. Justitsministeriet har samtidig fundet det naturligt i loven at indføje en udtrykkelig bestemmelse om, i hvilke tilfældegrupper adoptionssøgende ikke skal godkendes.

Den kompetence, som hidtil har været tillagt plejehjemsforeningerne under hovedbestyrelsen for De danske Plejehjemsforeninger, er ikke opretholdt i lovforslaget, der tilsigter at opnå den ensartethed i sagsbehandlingen, der følger af, at samme myndighed eller myndigheder af ensartet sagkundskab foretager undersøgelse og godkendelse i alle tilfælde.

2.

Justitsministeriet nedsatte i 1969 et adoptionsudvalg, der i 1971 afgav sin betænkning I om ændring af adoptionsloven (bet. nr. 624/1971). Betænkningens lovudkast blev med enkelte ændringer gennemført ved adoptionslov nr. 279 af 7. juni 1972. I betænkningen tog udvalget forbehold om revision af adoptionslovens § 2 med henblik på at give nærmere regler om gennemførelsen af de undersøgelser, der skal foretages som grundlag for adoption.

Udvalget har nu i betænkning II (nr. 718/1974) om undersøgelse i adoptionssager (juni 1974) udarbejdet et særskilt forslag til en ændret organisation af undersøgelsesarbejdet i adoptionssager. Denne betænkning har dannet grundlag for lovforslaget.

Spørgsmålet om opgavefordelingen på adoptions- og plejefordelingsområdet er endvidere berørt s. 129-130 i socialreformkommissionens 2. betænkning (nr. 664/1972).

Til brug ved udarbejdelsen af lovforslaget har der været indhentet udtalelser over betænkningen fra indenrigsministeriet, socialministeriet, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns magistrat, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, sundhedsstyrelsen, mødrehjælpinstitutionen i København, hovedbestyrelsen for De danske Plejehjemsforeninger, retslægerådet, „Adoption Center“, „Glemte børn“, Foreningen „Terre des Hommes“, overpræsidenten i København, foreningen af amtmænd i Danmark og foreningen af amtsjurister.

3. Den nuværende ordning.

a. Efter den gældende ordning — der hviler på administrative bestemmelser med hjemmel i adoptionsloven — foretages undersøgelse, inden barnet bringes med adoption for øje, ved adoptioner, hvor barnets biologiske forældre er bekendt med adoptanterne (*åbne* adoptioner), af *danske* børn af børne- og ungdomsværnet efter reglerne om udfærdigelse af plejetilladelser. Der kræves ikke plejetilladelse, hvis barnet bor eller skal bo hos den, der har forældremyndigheden (stedbørnsadoptioner), eller hvis barnet ved anbringelsen er fyldt 14 år. Der foretages derfor ikke i disse tilfælde nogen undersøgelse før indgivelse af adoptionsansøgning. Børne- og ungdomsværnenes undersøgelse i de tilfælde, hvor plejetilladelse kræves, skal bl. a. omfatte alle forhold, der er af betydning for bedømmelsen af ansøgernes muligheder for at give barnet god pleje og opdragelse og i øvrigt gunstige vilkår. Undersøgelsen skal foretages af personer med særlige forudsætninger for et sådant arbejde og skal omfatte besøg i hjemmet. Om nødvendigt skal der søges bistand hos embedslægen, børneværnskonsulenten eller andre sagkyndige.

For så vidt angår adoptioner, hvor barnets biologiske forældre ikke får at vide, hvem adoptanterne er (*anonyme* adoptioner), formidles de fleste adoptioner af *danske* børn af mødrehjælpen, der undersøger de biologiske forældres, barnets og ansøgernes medicinske og sociale forhold. Undersøgelserne foretages af socialrådgivere og læger.

Ved adoption af *udenlandske* børn må der sondres mellem børn, der er statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige, og andre udenlandske børn.

Med hensyn til *nordiske* børn findes der ikke nogen formidlende organisation, hvorfor der i praksis altid er tale om åben adoption. Her gælder samme regler som ved åbne adoptioner af danske børn, dvs.